

مروری بر وضعیت سرمایه گذاری در کشور و ارائه راهکارهایی برای بهبود وضعیت

- ۱- رشد و شکوفایی اقتصادی هر کشور ، به سرمایه گذاری و برنامه ریزی مناسب بستگی دارد
- ۲- سرمایه گذاری یکی از اهرم‌های اصلی برای رسیدن به توسعه هر کشور، می باشد.
- ۳- بدون سرمایه گذاری امکان رشد اقتصادی و افزایش رفاه عمومی امکان پذیر نمی باشد.
- ۴- سرمایه گذاری فرآیندی استراتژیک و بلندمدت است.
- ۵- از ویژگی‌های مهم سرمایه گذاری بالابودن ریسک و به تبع آن، انتظار کسب بازده بالاست.
- ۶- سرمایه گذاری باعث؛ رشد اقتصادی ، افزایش تولید ناخالص ملی ، ایجاد اشتغال ، افزایش درآمد سرانه و در نهایت رفاه عمومی خواهد شد.

الف - بررسی وضعیت تشکیل سرمایه در ۱۲ ساله ۱۴۰۱-۱۳۹۰:

با توجه به نقش مهم تشکیل سرمایه در اقتصاد کشور، چگونگی تشکیل سرمایه در مدت ذکر شده مورد بررسی قرار می گیرد.

وضعیت سرمایه گذاری به قیمت ثابت سال ۱۳۹۵		
سال	تشکیل سرمایه ثابت یا خالص (هزار میلیارد تومان)	درصد رشد
۱۳۹۰	۵۲۳	-
۱۳۹۱	۳۹۸	-۲۴
۱۳۹۲	۳۵۲	-۱۱/۶
۱۳۹۳	۳۷۷	+۷/۱
۱۳۹۴	۳۲۴	-۱۴
۱۳۹۵	۳۱۹	-۱/۵
۱۳۹۶	۳۱۷	-
۱۳۹۷	۲۶۷	-۱۵/۸
۱۳۹۸	۲۴۹	-۶/۷
۱۳۹۹	۲۵۷	+۳/۲
۱۴۰۰	۲۵۷	-
۱۴۰۱	۲۷۵	+۷

۱- در طول ۱۱ سال ۱۳۹۱-۱۴۰۱ درصد رشد تشکیل سرمایه ناخالص ۶ سال کاهشی بوده، ۳ سال افزایشی بوده و ۲ سال بدون تغییر بوده است.

۲- میزان افزایش سرمایه در طول سالهای مذکور کاهشی بوده بنحویکه در سال ۱۴۰۱ حدود نصف سال ۱۳۹۰ شده است.

۳- کمترین رقم سرمایه‌گذاری واقعی مربوط به سال ۱۳۹۸ معادل ۲۴۹ هزار میلیارد تومان بوده که کمتر از نصف سال ۱۳۹۰ می‌باشد.

ب- بررسی نسبت تشکیل سرمایه به استهلاك سرمایه های موجود

بررسی وضعیت استهلاك سرمایه در طول ۱۱ سال ۱۳۹۰-۱۴۰۰				
سال	نسبت استهلاك به موجودی (درصد)	میزان استهلاك	تشکیل سرمایه	نسبت برابری تشکیل سرمایه به استهلاك
۱۳۹۰	۴/۰۲	۱۸۰	۵۲۳	۲/۹ برابر
۱۳۹۱	۴/۱۸	۱۹۵	۳۹۸	۲/۰۵ برابر
۱۳۹۲	۴/۲۷	۲۰۶	۳۵۲	۱/۷۱ برابر
۱۳۹۳	۴/۳۱	۲۱۵	۳۷۷	۱/۷۵ برابر
۱۳۹۴	۴/۴۰	۲۲۳	۳۲۴	۱/۴۵ برابر
۱۳۹۵	۴/۴۷	۲۳۱	۳۱۹	۱/۳۸ برابر
۱۳۹۶	۴/۵۴	۲۳۸	۳۱۷	۱/۳۳ برابر
۱۳۹۷	۴/۶۴	۲۶۷	۲۶۷	۱ برابر
۱۳۹۸	۴/۷۱	۲۴۹	۲۴۹	۱ برابر
۱۳۹۹	۴/۷۳	۲۵۷	۲۵۷	۱ برابر
۱۴۰۰	۴/۷۳	۲۵۷	۲۵۷	۱ برابر

منبع: سری های زمانی اقتصاد و نماگرهای اقتصادی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

- ۱- با توجه به کاهش تشکیل سرمایه در بازه زمانی مذکور، استهلاک سرمایه‌گذاری‌های قبلی با سرمایه‌گذاری جدید در طول ۳ سال ۱۳۹۸-۱۴۰۰ تقریباً معادل شده است.
در حالیکه نسبت تشکیل سرمایه به استهلاک در سال ۱۳۹۰ معادل ۲/۹ برابر بوده است .
- ۳- با کاهش تشکیل سرمایه در سال‌های بعد، افزایش هزینه استهلاک کشور به مرحله‌ای رسیده در طول ۴ سال ۹۷ الی ۱۴۰۱ میزان تشکیل سرمایه فقط برابر هزینه استهلاک شده است به همین جهت؛
-نگرانی این است که با ادامه روند مذکور موجودی سرمایه در کشور منفی شود.
-استهلاک سرمایه به علت قدیمی شدن ماشین‌آلات و ساختمان روند افزایشی بیشتری را به وجود آورد.
-رشد اقتصادی ناشی از سرمایه‌گذاری و بهره‌وری نیز به تبع شرایط بوجود آمده ، کاهش یابد.

ج- بررسی ترکیب سرمایه گذاری انجام شده، بر اساس تقسیم بندی بانک مرکزی

سال	سرمایه گذاری	استهلاک	موجودی سرمایه	سرمایه گذاری ماشین آلات	سرمایه گذاری ساختمان	درصد کاهش ماشین آلات	درصد کاهش ساختمان
۱۳۹۰	۵۲۴	۱۸۰	۴۴۶۵	۲۶۰	۲۵۶	-	-
۱۳۹۱	۳۹۸	۱۹۵	۴۶۷۰	۱۶۳	۲۲۸	۳۷	۱۱
۱۳۹۲	۳۵۲	۲۰۶	۴۸۱۷	۱۳۴	۲۱۰	۴۹	۱۸
۱۳۹۳	۳۷۷	۲۱۵	۴۹۷۹	۱۴۶	۲۲۳	۴۴	۱۳
۱۳۹۴	۳۲۴	۲۲۳	۵۰۷۷	۱۱۴	۱۹۸	۵۶	۲۳
۱۳۹۵	۳۱۹	۲۳۱	۵۱۶۲	۱۲۳	۱۸۴	۵۳	۲۸
۱۳۹۶	۳۱۷	۲۳۸	۵۲۳۷	۱۲۶	۱۷۹	۵۲	۳۰
۱۳۹۷	۲۶۷	۲۴۴	۵۲۶۰	۹۹	۱۵۹	۶۲	۳۸
۱۳۹۸	۲۴۹	۲۴۸	۵۲۶۲	۸۶	۱۵۶	۶۷	۳۹
۱۳۹۹	۲۵۷	۲۴۹	۵۲۷۱	۸۹	۱۶۱	۶۶	۳۷
۱۴۰۰	۲۵۷	۲۴۹	۵۲۷۸	۱۰۰	۱۵۰	۶۱	۴۱
۱۴۰۱	۲۷۵			۱۱۵	۱۵۲	۵۶	۴۱

منبع: سری های زمانی اقتصاد و نماگرهای اقتصادی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ملاحظه جدول فوق نشان می دهد که سرمایه گذاری بر روی ماشین آلات از ۲۶۰ هزار میلیارد تومان در سال ۱۳۹۰ به کمتر از ۱۰۰ هزار میلیارد تومان در سال های ۹۷-۹۸ و ۹۹ کاهش یافته و دوسال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ با کمی افزایش به میزان ۱۰۰ هزار میلیارد تومان و ۱۱۵ هزار میلیارد تومان رسیده است که می توان گفت به حدود یک سوم در طول پنجسال ۱۳۹۷-۱۴۰۱ تنزل یافته است.

درحالیکه در همین مدت کاهش سرمایه گذاری بخش ساختمان به حدود ۶۰ درصد سال پایه ۱۳۹۰ کاهش یافته است.

بنابراین با وضعیت پیش آمده نمی توان انتظار رشد تولید و بهبود وضعیت اقتصاد را داشت زیرا اثر افزایش ماشین آلات تولید را بیشتر می نماید در حالیکه افزایش سرمایه گذاری در بخش ساختمان اثر بسیار کمی برافزایش تولید دارد.

د- بررسی وضعیت جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

سال	سال معادل	جذب سرمایه‌گذاری خارجی - میلیون دلار
۲۰۱۱	۱۳۹۰	۴۲۷۷
۲۰۱۲	۱۳۹۱	۴۶۶۲
۲۰۱۳	۱۳۹۲	۳۰۵۰
۲۰۱۴	۱۳۹۳	۲۱۰۵
۲۰۱۵	۱۳۹۴	۲۰۵۰
۲۰۱۶	۱۳۹۵	۳۳۷۲
۲۰۱۷	۱۳۹۶	۵۰۱۹
۲۰۱۸	۱۳۹۷	۲۳۷۳
۲۰۱۹	۱۳۹۸	۱۵۰۸
۲۰۲۰	۱۳۹۹	۱۳۴۲
۲۰۲۱	۱۴۰۰	۱۴۲۵
۲۰۲۲	۱۴۰۱	۱۵۰۰

منبع: جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی
جهانی طی ۳۰ سال گذشته - آنکتاد

در طول سال‌های ۲۰۱۱ الی ۲۰۲۲ که همزمان با سال‌های ۱۴۰۱-۱۳۹۰ می‌باشد میزان جذب سرمایه‌گذاری خارجی از ۴۲۷۷ میلیون دلار در سال ۱۳۹۰ به ۱۳۴۲ میلیون دلار در سال ۱۳۹۹ و ۱۵۰۰ میلیون دلار در سال ۱۴۰۱ کاهش یافته است که معادل ۳۱٪ تا ۳۵٪ کل جذب سال ۱۳۹۰ می‌باشد بعبارت دیگر میزان جذب سرمایه‌گذاری خارجی، به حدود یک سوم کاهش یافته است.

با توجه به نقش جذب سرمایه‌گذاری خارجی در جذب تکنولوژی خصوصاً در بخش‌های نفت و پتروشیمی و تاثیر این سرمایه‌گذاری در تدارک ماشین‌آلات و مواد اولیه مورد نیاز سایر بخش‌ها، می‌توان نتیجه گرفت که در این بخش نه تنها شاهد عقب ماندگی تکنولوژی خواهیم بود بلکه این امر باعث کاهش تولید در بخش‌های دیگر نیز خواهد شد.

از توجه شما سپاسگزارم